

SPECIALLY PROTECTED NATURE AREAS OF ARMENIA

ԱՉԳԱՅԻՆ ՊԱՐԿԵՐ

«ԴԻԼԻՋԱՆ» ազգային պարկ
Ստեղծվել է՝ 2002 թ.
(1958 թ. ստեղծված «Դիլիջան» արգելոցի հիման վրա)
Տարածքը՝ 33765 հա
Բարձրությունը՝ 1070-2400 մ ծովի մակարդակից բարձր
Նպատակը՝ համարելուն և կարևոր մեզոֆիլ անտառների, կեռու եզակի պտղատի, կովկասյան մարեհավի, գորշ արջի և այլ տեսակների, ինչպես նաև բնական և պատմամշարադարձական հուշարձանների պահպանություն
Կենսաբազմազանությունը՝ ավելի քան 900 տեսակ անողնալոր բույսեր, ներառյալ 5 էնդեմներ և 349-ում գրանցված 27 տեսակներ, ավելի քան 220 տեսակ որկաշարավոր կենդանիներ, որոնցից 23-ը գրանցված են ԳԿԳ-ում

«ՍԵՎԱՆ» ազգային պարկ
Ստեղծվել է՝ 1978 թ.
Տարածքը՝ 147456 հա
(առանց Սևանա լճի մակերեսի՝ 126997 հա)
Բարձրությունը՝ 2000 մ ծովի մակարդակից բարձր
Նպատակը՝ կարևորագույն բարձր լեռնային լճային էկոհամակարգի, էնդեմ ձկների, բույսերի և կենդանիների տեսակների՝ ներառյալ Սևանի իշխանի, Սևանի բեղուղի և հայկական որդրի պահպանություն, չվող ջրուղ թռչունների հանգստանոտի
Կենսաբազմազանությունը՝ 1145 տեսակ անողնալոր բույսեր, այդ թվում Պայաստակի 3 և Սևանա լճի 5 էնդեմներ և 349-ում գրանցված 17 տեսակներ, որկաշարավոր կենդանիների 336 տեսակներ, ներառյալ 349-ում գրանցված 49 տեսակներ

NATIONAL PARKS

“DILIJAN” National Park
Established: 2002
(on the basis of “Dilijan” State Reserve established in 1958)
Area: 33,765 ha
Altitude: 1070-2400 m above sea level
Purpose: protection of mesophilous oak and beech forests, unique yew grove, natural and cultural monuments; conservation of the Caucasian black grouse, brown bear and others
Biodiversity: more than 900 species of vascular plants including 5 endemics and 27 registered in the RDBA; more than 220 species of vertebrate animals including 23 registered in the RDBA

“SEVAN” National Park
Established: 1978
Area: 147,456 ha (22,697 ha without the Lake Sevan surface),
Altitude: 2000 m above sea level
Purpose: protection of important high mountainous lake ecosystem, endemic species of fish, plants and animals including the Sevan trout, Sevan barbel and Armenian gull; stopover sites for migratory waterfowl
Biodiversity: 1,145 species of vascular plants including 3 endemics of Armenia, 5 endemics of Lake Sevan and 17 species registered in the RDBA; 336 species of vertebrate animals including 49 registered in the RDBA

ՊԼԱՆԵՎՈՐԱԿԱՑ ՊԱՅՊԵՆԿՈՐ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

«ԱՐԵՎԻԿ» ազգային պարկ
Նախատեսվող տարածքը՝ մոտ 29000 հա, կենրադի «Բողաքար» արգելավայրը
Նպատակը՝ «Բողաքար» արգելավայրի, Մեղրու տիպակ լեռնային ֆլորիստիկի շրջանի, Մեղրու և Ջալալբեդրի լեռնաշղթաների (անոշաֆունայի և կենսաբանական բազմազանության, էնդեմ, հազվագյուտ և վտանգված տեսակների, դրանց կենսատարրերի, բնապատմական ժառանգության պահպանություն, կովկասյան ընձույղների, բեզարյան այծի, հայկական մուֆլոնի (Ջալաբեդրի), գորշ արջի, ջրասնուկների կապահական հնդկախավի, կովկասյան մարեհավի, հայկական իծի և այլ տեսակների պահպանություն
Կենսաբազմազանությունը՝ մոտ 1500 տեսակ անողնալոր բույսեր, ներառյալ 349-ում գրանցված 24 տեսակներ և 19 էնդեմներ, մոտ 245 տեսակ որկաշարավոր կենդանիներ, ներառյալ 349-ում գրանցված 49 և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակի 12 տեսակներ

«ԱՐԹԻ ԼՈՏ» ազգային պարկ
Նախատեսվող տարածքը՝ մոտ 60000 հա
Նպատակը՝ Ջալալբեդ-Շիրակ բարձրավանդակի և Արիի լճի ավազանի կենսաբազմազանության պահպանություն, չվող թռչունների բնադրավայր և հանգստանոտի
Կենսաբազմազանությունը՝ Նախնական տվյալներով բույսերի 25 և կենդանիների 30 տեսակներ գրանցված են ԳԿԳ-ում: Պայկական որդրի ամենամեծ զարդաթ աշխարհում, զանգույններով հավաքական միակ բնադրավայրը Պայաստանում, Դարեկու իծի միակ արգելավայրը աշխարհում

«ՋԱՆԳԵԶՐԻ» արգելավայր
Նախատեսվող տարածքը՝ մոտ 15000 հա
Նպատակը՝ հազվագյուտ և անհետացող բույսերի և կենդանիների տեսակների՝ կովկասյան ընձույղների, բեզարյան այծի, հայկական մուֆլոնի, կասպիական հնդկախավի, կովկասյան մարեհավի, հայկական իծի և այլ տեսակների պահպանություն
Կենսաբազմազանությունը՝ մոտ 1000 տեսակ անողնալոր բույսեր, մոտ 185 տեսակ որկաշարավոր կենդանիներ, ներառյալ 349-ում գրանցված 25 և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակի 9 տեսակներ

«ԳՆԻՇԻԿ» ազգային պարկ
Նախատեսվող տարածքը՝ մոտ 15000 հա
Նպատակը՝ հազվագյուտ և էնդեմ բույսերի տեսակների, ինչպես նաև ջրասնուկների և Շրկաբանական եզակի օբյեկտների, ջրասնուկների, ջրմեծների և աղբյուրների պահպանություն, բեզարյան այծի, գորշ արջի, կովկասյան ընձույղների և այլ տեսակների պահպանություն
Կենսաբազմազանությունը՝ մոտ 960 տեսակ անողնալոր բույսեր, ներառյալ 349-ում գրանցված 60 տեսակներ, Պայաստակի 18 և Վայոց ձորի 6 էնդեմներ, ավելի քան 240 տեսակ որկաշարավոր կենդանիներ, ներառյալ 349-ում գրանցված 49 և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակի 12 տեսակներ

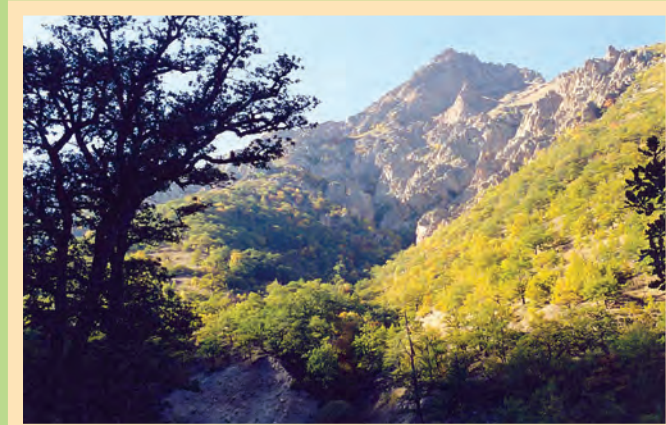
«ՋԵՐԵԽԻԿ» ազգային պարկ
Նախատեսվող տարածքը՝ ներառելու է «Ջերմուկի», «Ջերեխի խորտառային» և «Ջերմուկի ջրասնական» արգելավայրերը
Նպատակը՝ ընձարյունի, բեզարյան այծի, գորշ արջի, սողունների և այլ հազվագյուտ տեսակների պահպանություն, ինչպես նաև բնական հանքային աղբյուրների պահպանություն

«ԿՐԻՆԱՆՑ» արգելավայր
Նպատակը՝ անտառային էկոհամակարգերի կենսաբազմազանության և ռելիկտային տեսակների, հարուստ լանդշաֆտային բազմազանության, էնդեմ և հազվագյուտ տեսակների և յուրահատուկ ֆաունայի պահպանություն, բնության ու մարդկային հարուստ ժառանգության հիման վրա էկոտուրիզմի զարգացում

«ՈՐՈՏԱՆ» արգելավայր
Նախատեսվող տարածքը՝ մոտ 24000 հա, կենրադի «Գորիսի» արգելավայրը
Նպատակը՝ Գորիսի տարածաշրջանի բնական էկոհամակարգերի, լանդշաֆտային և կենսաբանական բազմազանության, ինչպես նաև բնության ժառանգության և ռելիեֆային հզորությունների պահպանություն

Նիդիական մագաղաթնոց
Indian porcupine (Hystrix indica)

Արևիկի ազգային պարկ (պլանավորված)
“Arevik” National Park (planned)

Կովկասյան ընձույղ
Caucasian leopard (Panthera pardus caucasica)

«Արփի լիճ» ազգային պարկ (պլանավորված)
“Lake Arpi” National Park (planned)

Դարեկյի իծ
Darevsky's viper (Vipera dorevskii)

Գորշ արջ
Brown bear (Ursus arctos)

PLANNED SPECIALLY PROTECTED AREAS

“AREVIK” National Park
Planned Area: about 29,000 ha, it will include “Boghakar” Sanctuary
Purpose: protection of landscape and biological diversity, endemic, rare and endangered species, their habitats, natural and historical heritage of the “Boghakar” Sanctuary, typical mountainous floristic zones of the Meghri and Zangezur ridges; conservation of the Caucasian leopard, beazar goat, Armenian mouflon (Zangezur Ridge), brown bear, Caucasian otter, Caspian snowcock, Caucasian black grouse, Armenian viper and others
Biodiversity: about 1500 species of vascular plants including 24 registered in the RDBA and 19 endemics; about 245 species of vertebrate animals including 49 registered in the RDBA and 12 - IUCN Red List

“LAKE ARPI” National Park
Planned Area: about 60,000 ha
Purpose: protection of unique biodiversity of the Javakhi-Shirak Plateau and Arpi Lake basin; nesting and stopover area for migratory birds
Biodiversity: By preliminary data 25 species of plants and 30 species of animals are registered in the RDBA. The biggest in the world colony of the Armenian gull, the only nesting site for the Dalmatian pelican in Armenia and the only world habitat of the Darevsky's viper.

“ZANGEZUR” Sanctuary
Planned Area: about 15,000 ha
Purpose: protection of rare and threatened flora and fauna species; conservation of the Caucasian leopard, beazar goat, Armenian mouflon, Caspian snowcock, Caucasian black grouse, Armenian viper and others
Biodiversity: about 1000 species of vascular plants; about 185 species of vertebrate animals including 25 registered in the RDBA and 9 - IUCN Red List

“GNISHIK” National Park
Planned Area: about 15,000 ha
Purpose: protection of rich diversity of rare and endemic species, as well as unique hydrological and geological objects with beautiful formations, caves, waterfalls, and springs; conservation of the beazar goat, brown bear, Caucasian leopard and others
Biodiversity: about 960 species of vascular plants including 60 registered in the RDBA, 18 endemics of Armenia and 6 endemics of Yevots Dzer; more than 240 species of vertebrate animals including 49 registered in the RDBA and 12 - IUCN Red List

“JERMUK” National Park
Planned Area will include “Jermuk”, “Herher Open Woodland” and “Jermuk Hydrological” Sanctuaries
Purpose: protection of natural mineral springs and habitats for the Caucasian leopard, beazar goat, brown bear, reptiles and others

“KIRANTAS” National Park
Purpose: protection of rich landscape diversity with endemic and rare species and unique fauna, biodiversity of forest ecosystems and relict species. Ecotourism development on the basis of rich natural and human heritage

“VOROTAN” National Park
Planned Area: about 24,000 ha, it will include the “Goris” Sanctuary
Purpose: protection of natural ecosystems, landscape and biological diversity as well as recreational capacities and natural heritage of Goris region

Պայմանական նշաններ

Legend

- Մարզկենտրոններ District Centers
- Պետական սահման State Border
- Գետեր Rivers
- Լճեր Lakes
- Պետական արգելոցներ State Reserves
- Ազգային պարկեր National Parks
- Ազկելավայրեր State Sanctuaries
- Պլանավորված ԲՀՊՏ-ներ Planned Specially Protected Areas

Մասշտաբ 1:400000 Scale

Քարտեզը պատրաստվել և հրատարակվել է WWF հայաստանյան գրասենյակի կողմից MAVA Foundation Pour La Nature հիմնադրամի ֆինանսական օժանդակությամբ:

The map was produced and published by WWF Armenia with the financial support of MAVA Foundation Pour La Nature.

Protected Areas for a Living Planet
delivering on CBD commitments

WWF for a living planet

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆԿՈՐ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԳԵԼՈՑՆԵՐ

«Խոսրովի անտառ» պետական արգելոց
“Khosrov Forest” State Reserve

«Խոսրովի անտառ» պետական արգելոց
“Khosrov Forest” State Reserve

Նոյնական մուֆլոն
Armenian mouflon (Ovis orientalis gmelini)

Բեզարյան այծ
Bezoar goat (Capra caucasus)

«Էրեբունի» պետական արգելոց
“Erebuni” State Reserve

«Սևան» ազգային պարկ
“Sevan” National Park

«ԽՈՍՐՈՎԻ ԱՆՏԱՐ» պետական արգելոց
Ստեղծվել է՝ 1958 թ.
Տարածքը՝ 23878 հա
Բարձրությունը՝ 700-2800 մ ծովի մակարդակից բարձր
Նպատակը՝ չոր, նոսրանտառային, ֆրիգանային և կիսանախապտային (անոշաֆունների, բուսական և կենդանական եզակի համակենցողությունների պահպանություն, կովկասյան ընձույղների, բեզարյան այծի, գորշ արջի, սև սննդի կասպիական հնդկախավի, հայկական իծի և այլ տեսակների պահպանություն
Կենսաբազմազանությունը՝ 1849 տեսակ անողնալոր բույսեր (Պայաստակի ֆլորայի 50%-ից ավելի), ներառյալ 24 էնդեմներ և 349-ում գրանցված ավելի քան 80 տեսակ, 283 տեսակ որկաշարավոր կենդանիներ, ներառյալ 349-ում գրանցված ավելի քան 50 տեսակ և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում գրանցված 11 տեսակ

«ԵՐԵՎԱՆԻ» պետական արգելոց
Ստեղծվել է՝ 1958 թ.
Տարածքը՝ 12137 հա
Բարձրությունը՝ 700-2400 մ ծովի մակարդակից բարձր
Նպատակը՝ խառնուրդ-բոխտային անտառների և բուսակ բնորոշ բուսական և կենդանական համակենցողությունների, կենտ և ստոր արդյակների, կովկասյան ընձույղների, բեզարյան այծի, գորշ արջի, կովկասյան մարեհավի, կասպիական հնդկախավի և այլ տեսակների պահպանություն
Կենսաբազմազանությունը՝ 1074 տեսակ անողնալոր բույսեր, ներառյալ 349-ում գրանցված 70 տեսակ, 208 տեսակ որկաշարավոր կենդանիներ, ներառյալ 349-ում գրանցված 31 և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում՝ 8 տեսակ

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» պետական արգելոց
Ստեղծվել է՝ 1981 թ.
Տարածքը՝ 89 հա
Բարձրությունը՝ 1300-1400 մ ծովի մակարդակից բարձր
Նպատակը՝ կենդանի ցեղերի էնդեմ և եզակի բնական համայնիների պահպանություն: Տարածքով Պայաստակի ամենավարկությունների է, քանի որ պահպանում է վայրի գործերների աշխարհում եզակի գեոլոգիկ
Կենսաբազմազանությունը՝ 293 տեսակ անողնալոր բույսեր, որոնցից 7-ը գրանցված են ԳԿԳ-ում, վայրի հացազգիների 100-ից ավելի տարածուեաններ (գործե, գարի, աշորա), որկաշարավոր կենդանիների 72 տեսակ

STATE RESERVES

“KHOSROV FOREST” State Reserve
Established: 1958
Area: 23,878 ha
Altitude: 700-2800 m above sea level
Purpose: protection of dry, open woodland, phryganoid and semi-desert landscapes, unique flora and fauna; conservation of the Caucasian leopard, beazar goat, brown bear, black vulture, Caspian snowcock, Armenian viper and others
Biodiversity: 1,849 species of vascular plants (more than 50% of the flora of Armenia) including 24 endemic species and more than 80 registered in the RDBA; 283 species of vertebrate animals including more than 50 registered in the RDBA and 11 - IUCN Red List

“SHIKHAGH” State Reserve
Established: 1958
Area: 12,137 ha
Altitude: 700-2400 m above sea level
Purpose: protection of oak-hornbeam forests and typical plant and animal associations, plane and yew groves; conservation of the Caucasian leopard, beazar goat, brown bear, Caucasian black grouse, Caspian snowcock and others
Biodiversity: 1,074 species of vascular plants including 70 registered in the RDBA; 208 species of vertebrate animals including 31 registered in the RDBA and 8 - IUCN Red List

“EREBUNI” State Reserve
Established: 1981
Area: 89 ha
Altitude: 1300-1400 m above sea level
Purpose: protection of mountainous xerophylous endemics and unique natural complexes, including wild cereals; by territory it is the smallest reserve in Armenia, but by significance is one of the most important ones due to the gene stock of wild cereals
Biodiversity: 293 species of vascular plants including 7 registered in the RDBA, more than 100 varieties of wild cereals (wheat, rye, barley); 72 species of vertebrate animals

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐԳԵԼՈՑՆԵՐԻ ՑՈՒՑԻԿ	
SPECIALLY PROTECTED AREAS	
Պետական արգելոցներ և ազգային պարկեր State Reserves and National Parks	
«Խոսրովի անտառ» պետական արգելոց	1. “Khosrov Forest” State Reserve
«Էրեբունի» պետական արգելոց	2. “Erebuni” State Reserve
«Շիկագոհ» պետական արգելոց	3. “Shikahogh” State Reserve
«Դիլիջան» ազգային պարկ	4. “Dilijan” National Park
«Սևան» ազգային պարկ	5. “Sevan” National Park
Պետական արգելավայրեր State Sanctuaries	
«Գյուլագարակ տնո»	6. “Gyulagarak Pine”
«Կովկասյան մուֆլոն»	7. “Caucasian Rose-Bay”
«Հարկանյի ջրասնական»	8. “Harkavan Hydrological”
«Արզնանի և Արաքսի»	9. “Arzakan and Meghrazor”
«Բանկի տնո»	10. “Bank’s Pine”
«Մագաղախի»	11. “Mageshovi”
«Իշխանի»	12. “Ijevan”
«Արշեղիանի»	13. “Arsheliani Hazel-Nut”
«Ջանկապուրի-Ջրիկ Մրկայի»	14. “Gendzakur Upper Arghistan”
«Ախնաբադի կենտ պարկ»	15. “Akhnabat Yew Grove”
«Գեղիկ»	16. “Geghik”
«Ասկանի փոխ խոտանտառային»	17. “Juniper Open Woodlands of Sevan”
«Արագածի պարկ»	18. “Aragats Alpine”
«Գորան Սանդ»	19. “Gorvan Sands”
«Եղեգնի»	20. “Yeghghni”
«Դեր Ջրի խոտանտառային»	21. “Herher Open Woodland”
«Ջերմուկի ջրասնական»	22. “Jermuk Hydrological”
«Ջերմուկ»	23. “Jermuk”
«Սև լիճ»	24. “Sev Lich”
«Գորիս»	25. “Goris”
«Բողաքար»	26. “Boghakar”
«Մուրա արևածաղկ»	27. “Flame Grove”
«Արարատի որդյան կամուր»	28. “Ararat Varden Karmir”
«Խոր Վիրապ»	29. “Khor Virap”
«Գիլան»	30. “Gilan”
Պլանավորված պահպանվող տարածքներ Planned Protected Areas	
«Ջալաբեդր» արգելավայր	31. “Zangezur” Sanctuary
«Արփի» ազգային պարկ	32. “Arevik” National Park
«Արփի լիճ» ազգային պարկ	33. “Lake Arpi” National Park
«Ջերմուկ» ազգային պարկ	34. “Jermuk” National Park
«Վորտան» արգելավայր	35. “Vorotan” Sanctuary
«Գնիշիկ» ազգային պարկ	36. “Gnishik” National Park
«Կրանտ» արգելավայր	37. “Krant” Sanctuary